

انکار جیوه متعدد است . سرسرخنان درست به این علت که میخواهند دکترین حزب واحد خود را بکار بندند و جیوه متعدد را انکار کنند ، برای انکار کمونیسم چنین مسهملاتی بهم باقته‌اند .

تئوری "دکترین واحد" نیز مزخرف است . تا زمانیکه طبقات وجود دارند ، بتعدد طبقات دکترین وجود خواهد داشت و حتی گروه‌های مختلف هر طبقه دکترین خاص خود را دارند . در حالیکه طبقه ثنودال فثودالیسم را دارد ، بورژوازی کاپیتالیسم را ، بودائیستها بودائیسم را ، مسیحی‌ها مسیحیت را ، دهقانان چند خدائیگری را و در سالیان اخیر مردمانی پیدا میشوند که کمالیسم ، فاشیسم ، ویتالیسم (۱۱) ، "دکترین توزیع بر حسب کار" (۱۲) را توصیه میکنند ، برای چه پرولتاویا نمیتواند کمونیسم را داشته باشد ؟ در حالیکه "ایسم‌های" بیشماری یافت میشوند ، پس برای چه فقط در برابر کمونیسم فریاد بر میاورند که باید آنرا "جمع کرد" ؟ راست بخواهی معکن نیست آنرا "جمع کرد" . بهتر است سابقهای برقرار شود . اگر کمونیسم باخت ، ما کمونیستها این باخت را با خوشروئی میپذیریم . اما اگر اینطور نیست ، بگذار این "دکترین واحد" که بر خلاف اصل دموکراسی است ، هر چه زودتر "جمع شود" ! برای رفع سوء تفاهمات و برای گشودن چشمهای سرسرخنان باید با وضوح تفاوتها و شباهت میان سه اصل خلق و کمونیسم را نشان داد .

اگر دو دکترین — سه اصل خلق و کمونیسم را با هم مقایسه کنیم ، در آنها شباهت و تفاوت‌های خواهیم یافت .

اولاً شباهت . این شباهت در برنامه سیاسی اساسی دو دکترین برای مرحله انقلاب بورژوا - دموکراتیک در چین است . سه اصل سیاسی انقلابی : ناسیونالیسم ، دموکراسی و رفاه خلق بر طبق تفسیری که دکتر سون یاتسن

در ۱۹۲۴ از سه اصل خلق بدست داد ، در اساس خود شبیه برنامه سیاسی کمونیستی در مرحله انقلاب دموکراتیک چنین است . در نتیجه این شباht و همچنین در نتیجه بکار بردن سه اصل خلق ، جیشه متعدد دو دکترین و دو حزب برقرار شده است . این جنبه را از نظر دور داشتن یعنی مرتکب اشتباه شدن . ثانیاً تفاوتها : (۱) — تفاوت در قسمتهایی از دو برنامه مربوط به مرحله انقلاب دموکراتیک . برنامه سیاسی کمونیستی برای سراسر مرحله انقلاب دموکراتیک شامل استقرار نام و تمام قدرت توده‌ای ، هشت ساعت روزگار و اجرای پیگیر برنامه کامل انقلاب ارضی است ، در حالیکه سه اصل خلق فاقد اینهاست . اگر سه اصل خلق با این مواد تکمیل نشود و خود را آماده برای اجرای آنها ننماید ، میان دو برنامه دموکراتیک فقط یک شباهت اساسی وجود دارد و نمیتوان از شباهت کامل صحبت کرد . (۲) — تفاوتیکه یک مرحله انقلاب سوسیالیستی را دربر دارد و دیگری ندارد . کمونیسم علاوه بر مرحله انقلاب دموکراتیک مرحله انقلاب سوسیالیستی را نیز دربر میگیرد ، از اینرو علاوه بر برنامه حداقل یک برنامه حداکثر یعنی برنامه استقرار سیستم اجتماعی سوسیالیستی و کمونیستی را نیز داراست . سه اصل خلق فقط مرحله انقلاب دموکراتیک را در نظر میگیرد و متضمن مرحله انقلاب سوسیالیستی نیست و بهمین جهت فقط برنامه حداقل دارد و نه برنامه حداکثر ، بعارت دیگر نه برنامه استقرار سیستم اجتماعی سوسیالیستی و کمونیستی . (۳) — تفاوت در جهان‌بینی . جهان‌بینی کمونیستی ماتریالیسم دیالکتیک و ماتریالیسم تاریخی است ، در حالیکه سه اصل خلق تاریخ را از لحاظ رفاه خلق توضیح میدهد و ماهیتاً جهان‌بینی آن دوآلیسم یا ایدهآلیسم است . بنابر این ، این دو جهان‌بینی در مقابل هم قرار گرفته‌اند . (۴) — تفاوت در پیگیری انقلاب . در نزد کمونیستها وحدت تئوری

و پراتیک وجود دارد یعنی آنها در انقلاب پیگیر هستند . در نزد هواداران سه اصل خلق به استثنای کسانی که مطلقاً به انقلاب و به حقیقت وفادارند ، وحدت تئوری و پراتیک موجود نیست . آنچه که میگویند با آنچه که میکنند در تضاد است ، بعبارت دیگر آنها در انقلاب پیگیر نیستند . اینهاست تفاوت‌های دو دکترین و همین تفاوت‌های است که کمونیستها را از هواداران سه اصل خلق متمایز میسازد . این تفاوت‌ها را از نظر دور داشتن ، فقط جنبه شباهت را دیدن و جنبه متضاد را ندیدن یقیناً خطای بزرگی است . با درک این مطلب معلوم خواهد شد که سرinxتان بورژوازی با چه قصدی "جمع کردن" کمونیسم را مطالبه میکنند . این امر اگر ناشی از استبداد بورژوازی نباشد ، ناشی از فقدان تام و تمام عقل سليم است .

۱۰ - سه اصل کنه خلق و سه اصل نوین خلق

سرinxتان بورژوازی از تحولات تاریخی مطلقاً چیزی نمیدانند ؟ معلومات آنها در چنان سطح پائینی است که میتوان گفت هیچ است . آنها نه تفاوت‌های میان کمونیسم و سه اصل خلق را می‌بینند و نه تفاوت‌های میان سه اصل کنه خلق و سه اصل نوین خلق .

ما کمونیستها "سه اصل خلق را بعنوان پایه سیاسی جبهه متحد ملی خند زاینی" می‌پذیریم ، ما اذعان میکنیم که "سه اصل خلق امروز برای چن ضروری است و حزب ما آماده است بعاظر تحقق کامل آن مبارزه کند" ، ما اعتراف میکنیم که برنامه حداقل کمونیسم در اساس خود همانند اصول سیاسی سه اصل خلق است . اما صحبت بر سر کدام سه اصل خلق است ؟ این درست آن سه اصل خلق است که دکتر سون

یاتسن در « مانیفست نخستین کنگره ملی گومیندان » از آن تفسیر جدیدی بدست داده است نه سه اصل خلق دیگر . من امیدوارم که این آقایان سرخخت یک لحظه از لذت سرشار کار خود در زمینه « تحدید حزب کمونیست »، « تحلیل حزب کمونیست » و « مبارزه با حزب کمونیست » دست بردارند برای آنکه کمی این مانیفست را ورق بزنند . در این مانیفست دکتر سون یاتسن گفت : « تفسیر صحیح سه اصل خلق از جانب گومیندان در همینجاست . » بنابر این تنها این سه اصل خلق واقعی است و هر کدام دیگری قلابی است ؟ تنها آن تفسیر از سه اصل خلق که در « مانیفست نخستین کنگره ملی گومیندان » آمده « تفسیر صحیح » است و تفسیرهای دیگر همه غلط . از قرار معلوم این یک « خبر ساختگی » کمونیستها نیست ، زیرا بسیاری از اعضاء گومیندان و خود من شخصاً شاهد تصویب این مانیفست بوده‌ایم .

این مانیفست میان دو مرحله تاریخی سه اصل خلق فرق می‌گذارد . پیش از آن سه اصل خلق به مقوله کهنه تعلق داشت و سه اصل خلق برای انقلاب بورژوا - دموکراتیک کهنه در یک کشور نیمه مستعمره ، سه اصل دموکراسی کهنه خلق و سه اصل کهنه خلق بود .

پس از آن سه اصل خلق به مقوله نوین تعلق دارد ، و سه اصل خلق برای انقلاب بورژوا - دموکراتیک نوین در یک کشور نیمه مستعمره ، سه اصل دموکراسی نوین خلق و سه اصل نوین خلق می‌باشد . فقط این سه اصل خلق ، سه اصل انقلابی خلق در دوران نوین است .

این سه اصل انقلابی خلق در دوران نوین ، سه اصل نوین یا واقعی خلق مشمول است بر سه اصل سیاسی اساسی — اتحاد با روسیه ، همکاری با حزب کمونیست و پشتیبانی از دهقانان و کارگران . اگر این سه اصل سیاسی

یا یکی از آنها نباشد، در این صورت در دوران نوین سه اصل خلق قلابی یا ناقص از آب در می‌آید.

اولاً سه اصل انقلابی خلق، سه اصل نوین یا واقعی خلق باید اتحاد با روسیه را دربر گیرد. در حال حاضر بسیار واضح است که اگر اصل سیاسی اتحاد یا روسیه، اتحاد با دولت سومیالیستی مورد قبول واقع نشود، اجباراً اصل سیاسی اتحاد با امپریالیسم در پیش گرفته خواهد شد، اجباراً اتحاد با قدرتهای امپریالیستی صورت خواهد گرفت. آیا پس از ۱۹۲۷ ما شاهد چنین وضعی نبوده‌ایم؟ در موقعی که مبارزه میان اتحاد شوروی سومیالیستی و امپریالیسم بیشتر شدت می‌باید، چنین باید در این سمت یا در سمت دیگر قرار گیرد، این گرایش اجتناب‌ناپذیری است. آیا معکن است بدین سمت یا سمت دیگر مستحکم نگردید؟ نه، این یک پندار واهی است. تمام جهان بسوی یکی از این دو جبهه کشیده خواهد شد؛ از این پس "بیطرف" در جهان فقط واژه گول زنده‌ای است. بطريق اولی برای چنین که علیه یک قدرت امپریالیستی که عمیقاً در سرزمین آن رسوخ کرده، مبارزه می‌کند، بدون کمک شوروی هیچ امیدی به پیروزی نهائی نیست. اگر اتحاد با امپریالیسم بجای اتحاد با شوروی بنشیند، می‌بایست کلمه "انقلابی" را از سه اصل خلق حذف کرد، در اینصورت این سه اصل خصلت ارتقای را بخود خواهد گرفت. در پایان تحلیل باید گفت که مه اصل "بیطرف" خلق وجود ندارد و فقط می‌تواند سه اصل انقلابی یا ضد انقلابی باشد. اگر بنابر فرمولی که در گذشته وان جین وی به پیش کشید، به "مبارزه در دو جبهه" (۱۳) دست زده شود و اگر می‌شد سه اصل خلق حاکی از "مبارزه در دو جبهه" نیز وجود داشته باشد، آیا این قهرمانی نخواهد بود؟ اما افسوس که خود مخترع آن وان جین وی نیز آنرا رها

کرده است (یا " جمع کرده است ") ، وی اکنون سه اصل خلق حاکی از اتحاد با امپریالیسم را پذیرفته است . اگر گفته شود که در جمع امپریالیستها میان امپریالیستهای خاور و باخترا تفاوتی هست و اگر او با امپریالیستهای خاور اتحاد می‌بندد و ما بر خلاف او با عده‌ای امپریالیستهای باخترا اتحاد می‌بندیم و سپس بسوی شرق حمله می‌بریم ، آیا این یک روش خیلی انقلابی نیست ؟ اما علیرغم آنکه مایلید یا نه امپریالیستهای باخترا میخواهند با اتحاد شوروی و با حزب کمونیست مبارزه کنند ، اگر شما با آنها اتحاد بسته‌اید ، آنها از شما خواهند خواست که به شمال حمله کنید ، و انقلاب شما بعاجای نخواهد رسید . در این شرایط سه اصل انقلابی ، نوین یا واقعی خلق لزوماً سه اصل خلق حاکی از اتحاد با روسیه است و نه هرگز سه اصل خلق حاکی از اتحاد با امپریالیسم علیه روسیه .

ثانیاً سه اصل انقلابی ، نوین یا واقعی خلق باید همکاری با حزب کمونیست را دربر گیرد . شما با حزب کمونیست یا همکاری کنید یا مبارزه . مبارزه با حزب کمونیست سیاست امپریالیستهای ژاپن و وان جین وی است ؛ اگر شما نیز میخواهید با حزب کمونیست به نبرد برخیزید ، بسیار خوب ، آنها از شما دعوت خواهند کرد که به " شرکت ضد کمونیستی " آنها پیوتدید . باین ترتیب آیا شما کمی مظنون به خیانت بعلت نیستید ؟ ممکن است بگوئید : " من نه بدنبال ژاپن بلکه بدنبال کشورهای دیگر میروم ." این هم مضحك است . تا زمانیکه شما ضد کمونیست میباشید ، بدنبال هر کس که بروید خائن بعلت هستید ، زیرا که دیگر نمیتوانید با ژاپن بمارزه پردازید . چنانچه بگوئید : " من مستقلآلا علیه حزب کمونیست مبارزه میکنم ." این یا ومرائی است . چگونه " قهرمانان " مستعمرات و نیمه مستعمرات میتوانند بیک اقدام خد انقلابی بزرگی نظیر آن دست زند

بدون آنکه بر نیروهای امپریالیستی تکیه کنند؟ در گذشته تقریباً تمام نیروهای امپریالیستی جهان بسیج گردیدند و مدت ده سال علیه حزب کمونیست نبرد کردند، ولی بجائی نرسیدند، اکنون چگونه میتوان ناگهان "مستقلّ" با آن مبارزه کرد؟ بعضیها در خارج منطقه مرزی ما میگویند: "مبارزه با حزب کمونیست خوب است، ولی توفیق در آن ممکن نیست." اگر این گفته شایعه‌ای نباشد، فقط نیمی از آن نادرست است، "مبارزه با حزب کمونیست" چه چیز "خوب" بیار می‌آورد؟ ولی نیم دیگر از آن درست است، "مبارزه با حزب کمونیست" بیقین چیزی است که "توفیق در آن ممکن نیست". دلیل این وضع بطور عمدی در حزب کمونیست نیست، بلکه در مردم عام است، زیرا که مردم عام حزب کمونیست را دوست دارند نه "مبارزه" با آن را. اگر شما در لحظه‌ای که دشمن ملت عیقاً در سرزمین ما نفوذ کرده است، با حزب کمونیست مبارزه پردازید، مردم عام کارتان را خواهند ساخت و نسبت بشما ترجی روا نخواهند داشت. هیچ شک و تردیدی نیست که کسی بخواهد با حزب کمونیست مبارزه کند، باید آماده باشد با خاک یکسان شود. اگر شما نیخواهید به چنین سرنوشتی دچار شوید، آنوقت براستی بهتر است که از این مبارزه بپرهیزید. این توصیه صمیمانه‌ای است که ما به تمام "قهرمانان" ضد کمونیست میکنیم. باین ترتیب هیچ چیزی واضح‌تر از این نیست که سه اصل کنونی خلق باید دربرگیرنده همکاری با حزب کمونیست باشد و گرنه محکوم به نیستی است. این نکته برای سه اصل خلق یک مسئله مرگ و زندگی است: با همکاری با حزب کمونیست سه اصل خلق زنده خواهد ماند، و در نتیجه مبارزه با حزب کمونیست سه اصل خلق نابود خواهد شد. چه کسی میتواند خلاف آنرا ثابت کند؟

ثالثاً سه اصل انقلابی، نوین یا واقعی خلق باید اصل سیاسی هشتگرانی از دهقانان و کارگران را دربر گیرد. اگر شما خواهان چنین اصل نباشید، اگر شما نمیخواهید پاصلوات و از صدمیم قلب به دهقانان و کارگران کمک کنید، اگر شما نمیخواهید "بزانگیختن توده‌های مردم" را که در «وصیت فامه دکتر سون یاتسن» گنجانده است عملی کنید، شما شکست انقلاب و شکست خودتان را تدارک می‌بینید. استالین گفته است: «مسئله ملی در واقع یک مسئله دهقانی است.» (۱۴) این به آن معنی است که انقلاب چن در واقع یک انقلاب دهقانی است، و مبارزه کنونی علیه ژاپن در واقع مبارزه دهقانی است. سه اصل نوین یا واقعی خلق در واقع دکترین انقلاب دهقانی است. فرهنگ توده‌ها در واقع بالا بردن سطح فرهنگی دهقانان است. جنگ مقاومت ضد ژاپنی در واقع یک جنگ دهقانی است. امروز ما در زمانی زندگی می‌کنیم که «اصل رفتن به کوه» (۱۵) مورد اجراست، در کوه جلساتی تشکیل داده می‌شود، کار می‌کنند، کلاس‌های درس توثیب می‌دهند، روزنامه بچاپ می‌رسانند، کتاب مینویسند، قطعات تاثیر بازی می‌کنند — تمام اینها در واقع برای دهقانان است. تمام آنچه که در جنگ مقاومت ضد ژاپنی احتیاج دارد و حتی مایحتاج زندگی خود ما در واقع از طرف دهقانان تأمین می‌شود. وقتی گفته می‌شود «در واقع» منظور در اسامی است، همانطور که خود استالین توضیح داده است، این به آن معنی نیست که عوامل دیگر از نظر فروگذارده می‌شود. دهقانان در حد جمعیت چنرا تشکیل می‌دهند، اینرا حتی یک شاگرد هنرستان ابتدائی نیز میدانند. از اینرو مسئله دهقانی مسئله اساسی انقلاب چین شده و نیروی دهقانان نیروی عمدۀ انقلاب چین را تشکیل می‌دهند. پس از دهقانان کارگران در سکنه

چین مقام دوم را اشغال میکنند. چین دارای چند میلیون کارگر صنعتی و چند ده میلیون پیشه‌ور و کارگر کشاورزی است. بدون کارگران صنایع مختلف چین نمیتواند بزندگی خود ادامه دهد، زیرا آنها تولید کنندگان بعضی صنعتی اقتصاد ما میباشند. بدون طبقه کارگر صنعتی مدرن انقلاب نمیتواند پیروز شود، زیرا این طبقه و همچو انقلاب چین بوده و بیش از همه دارای کیفیت انقلابی است. در چین شرایطی سه اصل انقلابی، نوین یا واقعی خلق باید حاوی اصل سیاسی پشتیبانی از دهقانان و کارگران باشد. اگر سه اصل خلق دارای چین اصلی نباشد، با صداقت و از صمیم قلب به دهقانان او کارگران پاری نرساند و "برانگیختن توده‌های مردم" را عملی نکند، محکوم به نابودی خواهد بود.

از اینرو میتوان نتیجه گرفت که آن سه اصل خلق که از سه اصل سیاسی اساسی — اتحاد با روسیه، همکاری با حزب کمونیست و پشتیبانی از دهقانان و کارگران منحرف شود، آینده نخواهد داشت. هر هوادار با وجودان سه اصل خلق باید جداً پایین نکته بیندیشد.

این سه اصل خلق که حاوی سه اصل سیاسی اساسی میباشد، سه اصل انقلابی، نوین یا واقعی خلق همان سه اصل دموکراسی نوین خلق است، تکامل سه اصل کمینه خلق است، سهم بزرگ دکتر سون پاتسون و مخصوص دورانی است که در آن انقلاب چین به بخشی از انقلاب جهانی سوسیالیستی تبدیل گردیده است. فقط این سه اصل خلق است که حزب کمونیست چین "امروز برای چین ضروری" تشخیص میدهد و اعلام میکند که "آماده است بخاطر تحقق کامل آن مبارزه کند". فقط این سه اصل خلق است که با برنامه سیاسی حزب کمونیست چین در مرحله انقلاب دموکراتیک یا با برنامه حداقل آن شباهت اساسی دارد.

اما سه اصل کهنه خلق محصول دوران کهنه انقلاب چین بود . روسیه آنزمان روسیه امپریالیستی بود و طبیعتاً اتحاد اصل سیاسی اتحاد با روسیه امکان پذیر نبود ؛ بهمین قسم در چین در آنزمان حزب کمونیست وجود نداشت و طبیعتاً اتحاد اصل سیاسی همکاری با حزب کمونیست امکان نداشت ؛ در آنموقع جنبش کارگری و دهقانی هنوز بطور کامل اهمیت سیاسی خود را نشان نداده و هنوز توجه مردم را بسوی خود جلب نکرده بود ، و طبیعتاً اتحاد اصل سیاسی اتحاد با کارگران و دهقانان غیرمعکن بود . از اینرو پیش از تجدید سازمان گومیندان در ۱۹۲۴، سه اصل خلق هنوز از مقوله کهنه بود ، یعنی سه اصل خلقي بود که کهنه شد . اگر آن سه اصل خلق به سه اصل نوین خلق تکامل نمی یافت ، گومیندان نمیتوانست پیشرفت کند . دکتر سون یا تسن با عقل و ذکاوت خود این نکته را دریافت ، و از کمک اتحاد شوروی و حزب کمونیست چین برخوردار گردیده ، تفسیر جدیدی از سه اصل خلق بدست داد ، و با ان خصوصیات تاریخی نوین بخشید ؛ در نتیجه جیمه متعدد سه اصل خلق با کمونیسم بوجود آمد ، نخستین همکاری میان گومیندان و حزب کمونیست برقرار گردید ، هواداری مردم تمام کشور جلب شد و انقلاب سالهای ۱۹۲۴ – ۱۹۲۷ پرپا گردید .

سه اصل کهنه خلق در دوران گذشته انقلابی بود و خصوصیات تاریخی دوران خود را منعکس میساخت . اما اگر در دوران جدید ، هنگامی که سه اصل نوین خلق برقرار گردیده همان روش قدیم تکرار شود ، اگر بعد از پیدایش دولت سوسیالیستی با اتحاد با روسیه مخالفت شود ، اگر بعد از تأسیس حزب کمونیست همکاری با حزب کمونیست انکار شود ، اگر پس از آنکه کارگران و دهقانان آگاهی یافته و نیروی عظیم سیاسی را

از خود نشان داده‌اند اصل سیاسی پشتیبانی از دهقانان و کارگران رد گردد، در اینصورت این روش ارتیجاعی است که نشانه بی‌خبری از زمان خود می‌باشد. استقرار ارتیجاع بعد از ۱۹۴۷، نتیجه همین بی‌خبری از زمان است. ضربالمثل می‌گوید: "قهرمان کسی است که مطالبات زمان خود را درک می‌کند." من امیدوارم که هواداران کنونی سه اصل خلق این اندرز را بخاطر خواهند سپرد.

هر گاه سه اصل خلق مقوله کهنه در نظر گرفته می‌شود، اساساً وجه مشترک میان آنها و برنامه حداقل کمونیسم وجود ندارد، زیرا که آنها متعلق به دوران گذشته و کهنه شده است. اگر نوعی از سه اصل خلق علیه روسیه و حزب کمونیست و دهقانان و کارگران مبارزه کند، آن دیگر ارتیجاعی است که نه فقط هیچ وجه مشترک با برنامه حداقل کمونیسم ندارد، بلکه با کمونیسم از در خصوصت در می‌آید و بنابر این نیازی به بحث درباره آن نیست. هواداران سه اصل خلق در این باره نیز باید با دقیقت بیاند یشند.

علی ای حال، تا موقعی که وظیفه مبارزه علیه امپریالیسم و فشودالیسم در اساس خود انجام نیافته، هیچ انسان با وجودان سه اصل نوین خلق را رها نخواهد کرد، آنهائی که سه اصل نوین خلق را رها می‌کنند، فقط وان جین وی و نظایر او می‌باشند. با آنکه اینها می‌توانند با سرسختی تمام سه اصل خلق دروغین ضد روسیه، ضد کمونیستی، ضد دهقانی و ضد کارگری را تعقیب کنند، ولی باز مردمانی با وجودان و شیفتۀ عدالت پیدا خواهند شد که از سه اصل واقعی خلق مطروحه سون یاتسن پشتیبانی خواهند نمود. اگر درست است که پس از برقراری ارتیجاع در ۱۹۴۷ هنوز بسیار هواداران واقعی سه اصل خلق بودند که بمبارزه خود در راه

انقلاب چین ادامه میدادند، آکنون که دشمن ملت عمیقاً در سرزمین ما نفوذ کرده، بدون تردید تعداد چنین مردمانی به هزاران هزار بالغ خواهد شد. ما کمونیستها پیوسته همکاری طولانی خود را با کلیه هواداران صدقیق سه اصل خلق تحقق خواهیم بخشید و در حالیکه دست رد به زینه خائنین بملت و ضد کمونیستهای علاج ناپذیر میزیم، هیچ دوستی را رها نخواهیم کرد.

۱۱ - فرهنگ دموکراسی نوین

ما در فوق خصوصیات تاریخی سیاست چین در دوران جدید و همچنین مسئله جمهوری دموکراسی نوین را توضیح دادیم. آکنون میتوانیم به مسئله فرهنگ پردازیم.

یک فرهنگ معین انعکاس سیاست و اقتصاد یک جامعه معین از لحاظ ایدئولوژیک است. در چین یک فرهنگ امپریالیستی وجود دارد که انعکاس سلطه و یا سلطه قسمی امپریالیسم در زمینه‌های سیاسی و اقتصادی بر چین است. این فرهنگ را نه تنها آن سازمانهای فرهنگی که مستقیماً توسط امپریالیستها در چین اداره میشود، بلکه عده‌ای از چینی‌های بیشترم نیز ترویج میکنند. هرگونه فرهنگی که حاوی افکار اسارت آور است، در این مقوله وارد میشود. در چین یک فرهنگ نیمه فنودالی نیز وجود دارد که انعکاس سیاست و اقتصاد نیمه فنودالی است، و تمام کسانی که پرستش کنفیووس، مطالعه تعلیمات مکتب کنفیووس، قواعد اخلاقی کهنه و افکار کهنه را توصیه و تبلیغ میکنند و با فرهنگ نوین و افکار نوین بمقابله بر میخیزند، نماینده‌گان این نوع فرهنگ میباشند. فرهنگ امپریالیستی

و فرهنگ نیمه فئودالی بمعابه دو برادر صمیمی‌اند و با هم در زمینه فرهنگی اتحادی ارتجاعی بسته‌اند تا با فرهنگ نوین چن مبارزه کنند. این نوع فرهنگ‌های ارتجاعی در خدمت امپریالیسم و طبقه فئودال‌اند و باید آنها را از پای در آورده. اگر آنها از پای در نیایند، بنای هر گونه فرهنگ نوین غیرممکن خواهد بود. بدون انهدام ساختمان نیست، بدون انسداد جریان نیست، بدون توقف حرکت نیست؛ مبارزه میان این دو نوع فرهنگ مبارزه مرگ و زندگی است.

آنچه که مربوط به فرهنگ نوین است، این فرهنگ انعکاس سیاست نوین و اقتصاد نوین از لحاظ ایدئولوژیک و در خدمت اینهاست.

همانطور که در بخش سوم توضیح دادیم، از زمان پیدایش اقتصاد سرمایه‌داری در چن خصلت جامعه چن کم کم دستخوش تغییر گشت، این جامعه دیگر جامعه کاملاً فئودالی نیست، بلکه به جامعه‌ای نیمه فئودالی مبدل شده است، با آنکه اقتصاد فئودالی هنوز در آن مقام متفوق دارد. این اقتصاد سرمایه‌داری در قبال اقتصاد فئودالی بمعابه اقتصاد نوینی است. نیروهای سیاسی نوینی که همراه با این اقتصاد نوین سرمایه داری پدید آمده و تکامل یافته‌اند، عبارتند از نیروهای سیاسی بورژوازی، خردۀ بورژوازی و پرولتاریا. و فرهنگ نوین انعکاس نیروهای اقتصادی و سیاسی نوین از لحاظ ایدئولوژیک است و در خدمت آنها می‌باشد. بدون اقتصاد سرمایه‌داری، بدون بورژوازی، خردۀ بورژوازی و پرولتاریا، بدون نیروهای سیاسی این طبقات، ایدئولوژی نوین و یا فرهنگ نوین نمیتوانست پدید آید. نیروهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی نوین همه نیروهای انقلابی چن هستند که با میامیت کهنه، اقتصاد کهنه و فرهنگ کهنه بمقابله

بر میخیزند. این چیزهای کهنه شامل دو قسمت‌اند؛ یکی سیاست، اقتصاد و فرهنگ نیمه فنودالی خود چین؛ دیگری سیاست، اقتصاد و فرهنگ امپریالیستی و در اتحاد این دو سرکردگی با دومی است. اینها همه بد است و باید از ریشه کشیده شود. مبارزه میان نوین و کهنه در جامعه چین، مبارزه میان نیروهای نوین توده‌های مردم (کلیه طبقات انقلابی) با نیروهای کهنه امپریالیستها و طبقه فنودال است. این مبارزه میان نوین و کهنه مبارزه‌ایست میان انقلاب و ضد انقلاب. چنانچه از جنگ تریاک به بعد بحساب آورده شود، این مبارزه صد سال است که ادامه دارد و اگر از انقلاب ۱۹۱۱، بحساب آورده شود، تقریباً سی سال از آن میگذرد.

اما بطوری که در فوق گفته‌یم، انقلابات را نیز میتوان به نوین و کهنه رده بندی کرد، آنچه که در یک دوران از تاریخ نوین است، در دوران دیگری از تاریخ کهنه میشود. صد سال انقلاب بورژوا - دموکراتیک چین را میتوان به دو مرحله بزرگ تقسیم کرد؛ هشتاد سال نخستین و بیست سال اخیر. هر یک از این دو مرحله بزرگ دارای یک خصوصیت تاریخی اساسی است، بدینقسم که در هشتاد سال نخستین انقلاب بورژوا - دموکراتیک چین به مقوله کهنه تعلق دارد، در حالیکه در بیست سال اخیر بمناسبت تغییرات اوضاع سیاسی داخلی و خارجی، انقلاب به مقوله نوین تعلق دارد. دموکراسی کهنه - خصوصیت هشتاد سال نخستین - دموکراسی نوین - خصوصیت بیست سال اخیر. این تمايز هم در زمینه سیاسی و هم در زمینه فرهنگی صادق است.

این تمايز در زمینه فرهنگی چگونه ظاهر میکند؟ این همان چیزی است که ما در زیر توضیح آن پردازیم.

۱۲ - خصوصیات تاریخی انقلاب فرهنگی چین

در جیشه فرهنگی یا جیمه ایدئولوژیک چین، مرحله پیش از جنبش، مه و مرحله‌ای که بدنبال آن می‌آید، دو مرحله تاریخی متمایز از یکدیگرند. پیش از جنبش، مه مبارزه در جیمه فرهنگی چین مبارزه میان فرهنگ نوین بورژوازی و فرهنگ کهن فشودالی بود. پیش از جنبش، مه مبارزات میان سیستم مدارس مدرن و سیستم امتحانات امپراطوری (۱۶)، میان تعلیمات جدید و تعلیمات قدیم، میان تعلیمات غربی و تعلیمات چینی، همه دارای چینی خصلتی بودند. منظور از سیستم مدارس مدرن، تعلیمات جدید یا تعلیمات غربی در آن زمان، در اساس خود (ما می‌گوئیم "در اساس خود") زیرا که هنوز بسیاری از بقایای سی فشودالیته چین با آنها در آمیخته بود) عبارت بود از علوم طبیعی و تئوریهای اجتماعی - سیاسی بورژوازی که نمایندگان بورژوازی به آنها احتیاج داشتند. در آن زمان این ایدئولوژی تعلیمات جدید در مبارزه با ایدئولوژی فشودالی چین نقشی انقلابی بازی می‌کرد و در خدمت انقلاب بورژوا - دموکراتیک چین در دوران کنه بود. معذلک از آنجائی که بورژوازی چین ناتوان بود و جهان بدوران امپریالیسم رسیده بود، این ایدئولوژی بورژوازی پس از ورود به میدان فقط قادر بود چند ضربه بزند و بلا قابل از طرف اتحاد ارتعاعی افکار اسارت آور امپریالیسم خارجی و افکار باز گشت به گذشته فشودالیته چین به عقب رانده شد. بعض آنکه این اتحاد ایدئولوژیک ارتعاعی حمله متقابل کوچک را آغاز نمود، این باصطلاح تعلیمات جدید فوراً پرچم‌های خود را پائین آورد، آوای طبل خود را فرو نشاند، زنگ عقب‌نشینی را بصدای آورد، روح خود را از دست داد و آنچه که از آن باقی ماند، فقط قالب خارجی بود. فرهنگ

بورژوا - دموکراتیک کنه در دوران امپریالیسم پوسیده و ناتوان شد ، و شکست آن ناگزیر بود .

اما از زمان جنبش ؛ مه وضع دیگر چنین نبود . پس از جنبش ؛ مه یک نیروی فرهنگی کاملاً نوینی در چین پدیده گشت و آن ایده‌های فرهنگی کمونیستی است که کمونیستهای چین آنرا رهبری میکنند ، بعبارت دیگر این نیروی فرهنگی همان جهان‌بینی کمونیستی و تئوری انقلاب اجتماعی است . جنبش ؛ مه در سال ۱۹۱۹ صورت گرفت ، تأسیس حزب کمونیست چین و آغاز واقعی جنبش کارگری در سال ۱۹۲۱ بود — اینها همه بعد از نخستین جنگ جهانی و انقلاب اکتبر بواقع پیوستند ، یعنی موقعی که در مقیاس جهانی مسئله ملی و جنبش اقلایی در مستعمرات سیماهی نوینی بخود میگرفت ، و در این مورد رابطه میان انقلاب چین و انقلاب جهانی کاملاً آشکار بود . در سایه ورود نیروهای سیاسی جدید — پرولتاپیا چین و حزب کمونیست چین — در صحنه سیاست چین ، این نیروی جدید فرهنگی در لباس نوین و با سلاحهای نوین خود تمام متهدین ممکن را گرد آورد ، نظام و انتظام نبرد بخود داد و تعرض جسوارانه‌ای را علیه فرهنگ امپریالیستی و فنودالی آغاز کرد . این نیروی جدید در زمینه‌های علوم اجتماعی و ادبیات و هنر اعم از فلسفه ، علوم اقتصادی ، سیاسی ، نظامی ، تاریخی و در ادبیات و هنر (از جمله تئاتر ، سینما ، موزیک ، مجسمه سازی و نقاشی) رشد بسیاری یافت . طی بیست سال اخیر هر کجا که این نیروی جدید فرهنگی بحمله پرداخت ، انقلاب بزرگی چه در مضمون ایدئولوژیک و چه در شکل (شکل زبان نوشتی وغیره) بر انگیخت . دامنه تأثیر آن چنان وسیع و خرباتش چنان نیرومند است که غلبه بر آن عملآ امکان نداشت . نیروهایی که این فرهنگ بسیع کرد ، در تمام تاریخ چین از لحاظ دامنه خود بسی نظیر

است. لو سیون بزرگترین و بیباکترین پرچمدار این نیروی جدید فرهنگی است. لو سیون فرمانده عالی انقلاب فرهنگی چین است؛ او نه تنها یک ادیب بزرگ، بلکه یک متفکر بزرگ و یک انقلابی بزرگ است. لو سیون مردی است که استخوانش از همه محکمتر است و عاری از هیچ بندهواری و تملق گوئی میباشد، و این برای خلقهای مستعمرات و نیمه مستعمرات صفت فوق العاده ذیقیمتی است. لو سیون در جیشه فرهنگی بمناسبت نماینده اکثریت عظیم ملت در تعرض بمواضع دشمن درست ترین، دلیرترین، استوارترین، وفادارترین و پرشورترین قهرمان ملی است که تاریخ نظریش را بخود ندیده است. سمعتی که لو سیون در پیش گرفت، همان سمعت فرهنگ نوین ملت چین است.

پیش از جنبش، مه فرهنگ نوین چین فرهنگ دموکراسی نوع کنه و بخشی از انقلاب جهانی فرهنگی سرمایه‌داری بورژوازی بود. پس از جنبش، مه فرهنگ نوین چین بر عکس از فرهنگ دموکراسی نوع نوین و بخشی از انقلاب جهانی فرهنگی سوسیالیستی پرولتاپیا است.

پیش از جنبش، مه جنبش فرهنگی نوین چین و انقلاب فرهنگی چین بوسیله بورژوازی رهبری میشد که هنوز نقش رهبری را ایفا میکرد. پس از جنبش، مه ایده‌های فرهنگی این طبقه حتی عقب‌مانده‌تر از سیاست آن گردید و هرگونه توانائی رهبری را از دست داد، حداکثر در دوران انقلابی میتوانست تا اندازه‌ای بعنوان عضوی وارد اتحاد شود که رهبری آن ناگزیر بعده ایده‌های فرهنگی پرولتاپیا گذارده شد. این واقعیت مثل روز روشن است که هیچکس نمیتواند آنرا منکر شود.

منظور از فرهنگ دموکراسی نوین، فرهنگ ضد امپریالیستی و ضد فسودالی توده‌های مردم است و امروز فرهنگ جیشه متعدد ضد ژاپنی است.

این فرهنگ را فقط ایده‌های فرهنگی پرولتاریا یعنی ایدئولوژی کمونیستی میتواند رهبری کند. این نقش رهبری از طرف ایده‌های فرهنگی هیچ طبقه دیگری نمیتواند ایفا شود. منظور از فرهنگ دموکراسی نوین، بطور خلاصه فرهنگ ضد امپریالیستی و ضد فئودالی توده‌های مردم تحت رهبری پرولتاریا است.

۱۳ - چهار دوره

انقلاب فرهنگی، انعکاس انقلاب سیاسی و انقلاب اقتصادی از لحاظ ایدئولوژیک است و بآنها خدمت میکند. در چین در زمینه انقلاب فرهنگی نیز مانند انقلاب سیاسی یک جبهه متعدد وجود دارد.

تاریخ این جبهه متعدد در انقلاب فرهنگی طی بیست سال اخیر به چهار دوره تقسیم میشود؛ دوره اول دو سال را دربر میگیرد از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۱، دوره دوم شش سال را از ۱۹۲۱ تا ۱۹۲۷، دوره سوم ده سال را از ۱۹۲۷ تا ۱۹۳۷ و دوره چهارم سه سال را از ۱۹۳۷ تا زمان حاضر. دوره اول از جنبش ۴ مه ۱۹۱۹ تا تأسیس حزب کمونیست چین در ۱۹۲۱ ادامه مییابد. جنبش ۴ مه شاخص اصلی این دوره است.

جنبش ۴ مه یک جنبش ضد امپریالیستی و نیز یک جنبش ضد فئودالی است. اهمیت برجسته تاریخی آن در اینست که این جنبش دارای خصلتی است که انقلاب ۱۹۱۱ دارا نیست، یعنی مبارزه پیگیر و بیآمان علیه امپریالیسم و فئودالیسم. اگر جنبش ۴ مه دارای چنین خصلتی است برای آنست که در آن زمان اقتصاد سرمایه‌داری چین یک گام به پیش برداشته بود و روشنفکران انقلابی چین که شاهد اضمحلال سه قدرت بزرگ

امپریالیستی روسیه، آلمان و اتریش و ضعیف شدن دو قدرت بزرگ امپریالیستی انگلستان و فرانسه و تأسیس یک دولت سوسیالیستی توسط پرولتاویای روسیه و انقلاب پرولتاویای آلمان، اتریش (هنگری) و ایتالیا بودند، امید تازه‌ای به آزادی ملت چین بستند. جنبش ئه مه بدعوت انقلاب جهانی وقت، بدعوت انقلاب روسیه، بدعوت لینین پدید آمد. جنبش ئه مه در زمان خود پخشی از انقلاب جهانی پرولتاویائی بود. با آنکه در زمان جنبش ئه مه حزب کمونیست چین هنوز وجود نداشت، معدّلک از همان زمان عده بسیاری از روشنفکران بودند که انقلاب روسیه را تأیید میکردند و تازه با ایدئولوژی کمونیستی آشنا میشدند. جنبش ئه مه در آغاز عبارت بود از جنبش انقلابی جیمه متعددی مرکب از عناصر مه گانه؛ روشنفکران کمونیست، روشنفکران انقلابی خرد بورزوایی و روشنفکران بورزوایی (روشنفکران اخیر جناح راست جنبش وقت را تشکیل میدادند). نقطه ضعف این جنبش آن بود که به روشنفکران محدود میشد و کارگران و دهقانان در آن شرکت نداشتند. ولی جنبش ئه مه وقتیکه به جنبش ۳ ژوئن (۱۷) تکامل یافت، نه تنها روشنفکران را دربر میگرفت بلکه توده‌های وسیع از پرولتاویا، خرد بورزوایی و بورزوایی در آن نیز شرکت داشتند و در نتیجه بصورت یک جنبش انقلابی در مقیاس ملی در آمد. انقلاب فرهنگی جنبش ئه مه جنبشی است که از ریشه با فرهنگ فتووالی متضاد است، و چین در مراسر تاریخ خویش چنین انقلاب فرهنگی بزرگ و پیکیری بخود ندیده است. با برآوراشتن دو ہرچم بزرگ – مبارزه علیه اخلاقی کهنه و توصیه اخلاقی نو، مبارزه علیه ادبیات کهنه و توصیه ادبیات نو – انقلاب فرهنگی وقت سهم بسزائی ادا کرده است. معدّلک در آن زمان این جنبش فرهنگی هنوز اسکان نداشت که در میان توده‌های کارگران و دهقانان گسترش پاید. درست است که این

جنپش شعار "ادبیات برای مردم عادی" را داد ولی منظور از "مردم عادی" در آن زمان در واقع کسی جز روشنفکران خرده بورژوازی شهری و بورژوازی یعنی باصطلاح روشنفکران شهری نبود. جنبش؛ مه از لحاظ ایدئولوژی و کادرها تأسیس حزب کمونیست چین در ۱۹۴۱ و همچنین جنبش ۳۰ مه و لشگرکشی بشمال را تدارک دید. در آن زمان روشنفکران بورژوازی جناح راست جنبش؛ مه را تشکیل میدادند، و در دوره دوم اکثریت آنها با دشمن سازش کردند و به ارتتعاج پیوستند.

در دوره دوم که شاخص آن تأسیس حزب کمونیست چین، جنبش ۳۰ مه و لشگرکشی بشمال بود، جبهه متعدد سه طبقه که طی جنبش؛ مه تشکیل شده بود، برقرار ماند و تکامل یافت و طبقه دهقان به شرکت در آن کشیده شد و در زمینه سیاسی یک جبهه متعدد مرکب از این طبقات تشکیل گردید، این همان نخستین همکاری میان گومیندان و حزب کمونیست بود. عظمت دکتر سون یاتسن در اینست که او نه فقط انقلاب بزرگ ۱۹۱۱ را رهبری کرد (با آنکه این انقلاب یک انقلاب دموکراتیک دوران قدیم بود) بلکه توانست "با دنبال کردن جریانات جهان و با پاسخ دادن به نیازمندیهای توده‌ها" سه اصل سیاسی اساسی انقلابی مبنی بر اتحاد با روسیه، همکاری با حزب کمونیست و پشتیبانی از دهقانان و کارگران را عرضه بدارد و درباره سه اصل خلق تفسیر جدیدی بدست دهد، و در نتیجه سه اصل نوین خلق که حاوی سه اصل سیاسی اساسی بود، برقرار سازد. تا آن موقع سه اصل خلق با مخالف آموزش و پرورشی، آکادمیک و با جوانان چندان پیوندی نداشت، زیرا حاوی شعارهای مبارزه علیه امپریالیسم، علیه رژیم اجتماعی فشodalی و ایده‌های فرهنگی فشodalی نبود. تا آن موقع آنها سه اصل کهنه خلق بودند و در نظر مردم پرچم موقنی،

پرچمی صرفاً برای مانورهای سیاسی بشمار میرفت که گروهی از اشخاص بخاطر کسب قدرت دولتی، یعنی بخاطر نیل بمقام دولت آنرا مورد استفاده قرار میدادند. اما بعداً سه اصل نوین خلق پدید آمد که حاوی سه اصل سیاسی اساسی بود. در مایه همکاری میان گومیندان و حزب کمونیست و کوششهای اعضاء انقلابی دو حزب این سه اصل نوین خلق در سراسر چین – در میان عده‌ای از افراد معافل آموزش و پرورشی، آکادمیک و توده وسیع جوانان دانشجو شیوع یافت. این نتیجه کاملاً به این امر مربوط است که سه اصل اولیه خلق به سه اصل خلق ضد امپریالیستی و ضد فثودالی دموکراسی نوین تکامل یافت که حاوی سه اصل سیاسی اساسی بود؛ بدون این تکامل اشاعه اندیشه‌های آن اسکان نداشت.

در طول این دوره سه اصل انقلابی خلق پایه سیاسی جبهه متعدد گومیندان و حزب کمونیست و همچنین طبقات مختلف انقلابی گردید و از آنجائی که «کمونیسم دوست خوب سه اصل خلق است»، این دو دکترین یک جبهه متعدد تشکیل دادند. از نقطه نظر طبقاتی این جبهه جبهه متعددی بود مرکب از پرولتاپیا، طبقه دهقان، خردۀ بورژوازی شهری و بورژوازی. در آن دوره این دو حزب که «هفته‌نامه راهنمایی» حزب کمونیست و «روزنامه جمهوری» گومیندان در شانگهای و روزنامه‌های نواحی مختلف را پایگاه عمل خود قرار داده بودند، مشترکاً نظرات ضد امپریالیستی را تبلیغ کردند، مشترکاً علیه آموزش و پرورش فثودالی بر اساس پرستش کنسپسیوس و مطالعه تعلیمات مکتب کنسپسیوس، علیه ادبیات کهنه فثودالی با شکل قدیمی و زبان نوشتی سبک کهنه بر خاستند و ادبیات جدید که ضد امپریالیسم و ضد فثودالیسم مضمون آن بود، و زبان نوشتی سبک جدید را تبلیغ نمودند. در زمان جنگ گوان دون و لشکرکشی

بشمال افکار ضد امپریالیستی و ضد فئودالی را در ارتشهای چین تلقیح نموده و در نتیجه آنها را نوسازی کردند. در میان توده‌های میلیونی دهقانان شعارهای «مرگ بر مأمورین فاسد و مختلس» و «مرگ بر مستبدین محلی و متنفذین شریر» داده شد و مبارزات انقلابی بزرگ دهقانی بر پا گردید. در سایه همه اینها و همچنین در مایه کمک اتحاد شوروی در لشکرکشی بشمال پیروزی بست آمد. اما بورژوازی بزرگ بمحض آنکه بقدرت رسید، فوراً این انقلاب را برچید و وضع سیاسی جدیدی پدید آمد.

دوره سوم، دوره جدید انقلابی از ۹۲۷ تا ۹۳۷ است. بمناسبت تغیراتی که بمقارن اواخر دوره قبل در اردیوی انقلاب روی داد، بورژوازی بزرگ چین به اردیوی ضد انقلابی امپریالیستها و نیروهای فئودالی پیوست و بورژوازی ملی نیز پدنیال او رفت و از چهار طبقه که در اول در اردیوی انقلاب بودند فقط سه طبقه باقی ماندند یعنی پرولتاپیا، طبقه دهقان و بخش‌های دیگر خرد بورژوازی (و از آنجمله روشنفکران انقلابی)؛ بدین جهت انقلاب چین در اینموقع ناگزیر وارد دوره نوینی گردید که حزب کمونیست چین بتهائی توده‌ها را در این انقلاب رهبری میکرد. این دوره از طرف شاهد عملیات «محاصره و سرکوب» از جانب ضد انقلاب بود و از طرف دیگر شاهد نفوذ انقلاب در عمق. در اینموقع دو نوع عملیات «محاصره و سرکوب» از جانب ضد انقلاب وجود داشت: یکی نظامی و دیگری فرهنگی و همچنان دو نوع نفوذ انقلاب در عمق: یکی روستائی و دیگری فرهنگی. به تحریک امپریالیستها نیروهای ارتجاعی تمام چین و سراسر جهان برای این عملیات دوگانه «محاصره و سرکوب» بسیع شدند، عملیاتیکه ده سال طول کشید و قساوت و بیرحمی آن در جهان بی‌نظیر بود، و طی آن چندین صد هزار کمونیست و جوان دانشجو بقتل

رسیدند و همچنین میلیونها کارگر و دهقان تحت پیگرد وحشیانه قرار گرفتند. در نظر کسانی که مشولیت این عملیاتها را بر عهده داشتند، چنین میتواند که کمونیسم و حزب کمونیست را میتوان "یکبار برای همیشه از میان برداشت". مغذلک نتیجه بعکس در آمد، هر دو عملیات "محاصره و سرکوب" با شکست مفتضحانه‌ای رویرو گردید. نتیجه عملیات "محاصره و سرکوب" نظامی راهی‌یافته ارتش سرخ بسوی شمال برای مقاومت در برابر ژاپن و نتیجه عملیات "محاصره و سرکوب" فرهنگی بروز جنبش انقلابی جوانان در ۹ دسامبر ۱۹۳۵ بود. و نتیجه مشترک این دو عملیات "محاصره و سرکوب" بیداری خلق تمام کشور بود. این سه نتیجه همه مثبت‌اند. اما از همه شگفت‌انگیز‌تر آنستکه علی‌رغم اینکه حزب کمونیست در تمام مؤسسات فرهنگی مناطق تحت سلطه گومیندان مطلقاً بی‌دفاع بود، چه شد که عملیات "محاصره و سرکوب" فرهنگی گومیندان نیز بسختی شکست خورد؟ آیا این امر انسان را به تأمل و تعمق وا نمیدارد؟ درست طی همین عملیات "محاصره و سرکوب" بود که لوسیون، پیرو کمونیسم، بصورت شخصیت بزرگ انقلاب فرهنگی چندرآمد.

نتیجه منفی عملیات "محاصره و سرکوب" از جانب ضد انقلاب، هجوم امپریالیسم ژاپن به کشور ما است. این است مهمترین علت کینه شدیدی که تمام خلق حتی امروز نیز نسبت به این ده سال پیکار ضد حزب کمونیست در خود احساس میکنند.

طی مبارزاتی که در این دوره درگیر شد، جبهه انقلاب با استحکام در موضع دموکراتی نوین و سه اصل نوین خلق ضد امپریالیستی - ضد فنودالی توده‌های مردم باقی ماند، در حالیکه جبهه ضد انقلاب بر پایه

اتحاد طبقه مالکان ارضی و بورژوازی بزرگ — اتحادی که تحت رهبری امپریالیسم بود — رژیم استبدادی برقرار نمود. این استبداد در زمینه سیاسی و فرهنگی سه اصل سیاسی اساسی سون یاتسن را زیر پا گذاشت، سه اصل نوین خلق وی را نیز بر انداخت و ملت چین را در بدیختی عظیمی فرو برد.

دوره چهارم دوره کنونی جنگ مقاومت ضد ژاپنی است. در جریان پریج و خم انقلاب چین، جبهه متحد چهار طبقه دوباره پدید آمد، ولی میدان آن باز هم بیشتر توسعه یافت، قشر فوقانی آن بسیاری از نمایندگان طبقات حاکم را دربر میگیرد، قشر متوسط آن بورژوازی ملی و خردۀ بورژوازی را دربر میگیرد و قشر پائین آن تمام پرولتاوارها را، بدین ترتیب تمام اقسام اجتماعی ملت به عضویت اتحاد در آمده و مصممانه با امپریالیسم ژاپن مقابله کرده‌اند. اولین مرحله این دوره قبل از سقوط اوهان است. در این مرحله در تمام زمینه‌های کشور آتمسفر زنده‌ای بچشم میخورد، در زمینه سیاسی گرایشی به دموکراتیزه کردن و در زمینه فرهنگی بسیع نسبتاً وسیعی وجود داشت. پس از سقوط اوهان مرحله دوم گشوده میشود که طی آن وضع سیاسی تغییرات فراوانی یافته است: بخشی از بورژوازی بزرگ بالشمن تسليم شده و بخش دیگر آن نیز میل دارد هر چه زودتر جنگ مقاومت را پایان دهد. فعالیتهای ارتجاعی یه چنگ، جان چیون مای و دیگران و همچنین امعای آزادیهای بیان و مطبوعات انعکاس این وضع در زمینه فرهنگی است.

برای رفع این بحران لازم است مبارزه‌ای قاطع علیه تمام افکاری که با جنگ مقاومت، وحدت و ترقی بمقابله برخیزد، در پیش گرفته شود؛ تا زمانیکه این افکار ارتجاعی بر انداخته نشود، امیدی به پیروزی در جنگ

مقاومت نیست . آینده این مبارزه چگونه است ؟ این آن موضوع مهمی است که پیوسته فکر خلق را در سراسر کشور بخود مشغول میدارد . با در نظر داشت اوضاع و احوال داخلی و بین‌المللی هر چه باشد تعداد مشکلاتی که در سر راه جنگ مقاومت قرار گرفته ، خلق چین سرانجام پیروز خواهد شد . ترقی بیست ساله بعد از جنبش ؛ مه نه فقط از ترقی هشتاد ساله پیش از آن فزونتر است ، بلکه در واقع پیشرفت چند هزار سال تاریخ چین را نیز پشت سر میگذارد . در چین صورتی آیا نمیتوانیم پیش‌بینی کنیم که بیست سال دیگر چین تا چه اندازه پیشرفت خواهد کرد ؟ هجوم عنان گسیخته نیروهای سیاه داخلی و خارجی ملت را به بدیختی کشانید ؛ اما اگر این هجوم نشانه قدرتی است که هنوز در دست نیروهای سیاه است ، از طرف دیگر ثابت میکند که این آخرین دست و پا زدن‌های آنها است و توده‌های مردم کم کم به پیروزی نزدیک میشوند . چنین است وضعیت چین ، وضعیت خاور و وضعیت سراسر جهان .

۱۴ - انحرافات در مسئله خصلت فرهنگ

هر نوئی از کوره مبارزه سخت و دشوار بیرون میاید . برای فرهنگ نوین نیز که طی بیست سال راه کجع و معوجی را دنبال کرده و در این راه از سه پیچ گذشته است ، وضع بر این منوال است . تمام چیزهای خوب و بد از این آزمایش‌ها نمایان گردیده است .

سرسختان بورژوازی در مسئله فرهنگی همانند در مسئله قدرت سیاسی کاملاً در اشتباه‌اند . آنها از خصوصیات تاریخی دوره جدید چین بی‌خبرند و فرهنگ دموکراسی نوین توده‌های مردم را برسیت نمیشناسند .

مبدأه حرکت آنها استبداد بورژوازی است که در زمینه فرهنگی بصورت استبداد فرهنگی بورژوازی تعجلی میکند. بخشی از فرهنگیان باصطلاح مکتب اروپا و آمریکا (۱۸) (من فقط بخشی را میگویم) که در واقع سیاست حکومت گومیندان را مبنی بر "سرکوب کمونیستها" در زمینه فرهنگی تأیید کرده بودند، اکنون گویا سیاست "تعدید حزب کمونیست" و "تحلیل حزب کمونیست" را نیز مورد تأیید قرار میدهند. آنها تعیخواهند که کارگران و دهقانان نه در امور سیاسی سربلند کنند نه در امور فرهنگی. راه استبداد فرهنگی سرختان بورژوازی راه بن بستی است؛ شرایط داخلی و بین‌المللی لازم برای آن وجود ندارد، چنانکه در مورد قدرت سیاسی وجود نداشت. بهمین جهت بهتر است که این استبداد فرهنگی نیز "جمع گردد".

تا جائی که به سنتگیری فرهنگ ملی مربوط میشود، ایدئولوژی کمونیستی نقش رهبری دارد؛ بعلاوه ما باید تمام مساعی خود را برای اشاعه سوسیالیسم و کمونیسم در میان طبقه کارگر بکار اندازیم و دهقانان و بخش‌های دیگر توده‌ها را بطريق مناسب و گام بگام با روح سوسیالیسم پرورش دهیم. ولی فرهنگ ملی در مجموع خود هنوز سوسیالیستی نیست. از آنجائی که سیاست و اقتصاد و فرهنگ دموکراسی نوین در زیر رهبری پرولتاریا قرار گرفته، همه آنها دارای عامل سوسیالیستی میباشند، آنهم نه عاملی عادی بلکه عاملی تعیین‌کننده. معذلك سیاست، اقتصاد و فرهنگ در مجموع دارای خصلت دموکراتیک نوین است، نه سوسیالیستی. زیرا در مرحله کنونی انقلاب که وظیفه اساسی اش بطور عمدی مبارزه با امپریالیسم خارجی و فئودالیسم داخلی است، یک انقلاب بورژوا - دموکراتیک است و نه یک انقلاب سوسیالیستی بمنظور واژگون ساختن سرمایه‌داری.

در مورد فرهنگ ملی ، اگر نظر بر این باشد که مجموع فرهنگ ملی هم اکنون سوسیالیستی است و یا باید سوسیالیستی باشد ، اشتباه است . این بآن معنی است که اشاعه سیستم ایدئولوژی کمونیستی بجای تحقیق برنامه عمل فوری گرفته شده و موضع گیری کمونیستی و بکار بردن اسلوبهای کمونیستی در بررسی مسائل ، در مطالعه تعلیمات ، در انجام کارها و در تربیت کادرها با مشی مجموعه آموزش و فرهنگ ملی در مرحله انقلاب دموکراتیک چنین اشتباه گردد . فرهنگ ملی با محتوی سوسیالیستی باید انعکاس سیاست و اقتصاد سوسیالیستی باشد . چون عامل سوسیالیستی در سیاست و اقتصاد ما وجود دارد ، در فرهنگ ملی ما نیز عامل سوسیالیستی منعکس میشود ؟ اما اگر جامعه خود را در مجموع آن در نظر بگیریم ، امروز ما هنوز سیاست و اقتصاد کاملاً سوسیالیستی برقرار نکرده‌ایم و بنابر این نمیتوانیم يك فرهنگ ملی کاملاً سوسیالیستی داشته باشیم . چون انقلاب کنونی چنین بخشی از انقلاب جهانی پرولتاپیائی - سوسیالیستی است ، فرهنگ نوین کنونی چنین نیز بخشی از فرهنگ جهانی نوین پرولتاپیائی - سوسیالیستی و متعدد بزرگ آن است ؛ با اینکه این بخش دارای عامل سهم فرهنگ سوسیالیستی است ، معدلك اگر فرهنگ ملی خود را در مجموع آن در نظر بگیریم ، این بخش نه بمعایله فرهنگ کاملاً سوسیالیستی ، بلکه بمعایله فرهنگ دموکرامی نوین ضد امپریالیستی و ضد فشودالی توده‌های مردم در ترکیب فرهنگ نوین پرولتاپیائی - سوسیالیستی جهانی وارد میشود . از آنجائی که انقلاب کنونی چنین از رهبری پرولتاپیایی چنین جدائی پذیر نیست ، فرهنگ نوین کنونی چنین نیز از رهبری ایده‌های فرهنگی پرولتاپیایی چنین یعنی از رهبری ایدئولوژی کمونیستی جدائی ناپذیر است . اما چون این رهبری در مرحله کنونی بمعنای هدایت توده‌های مردم به انقلاب

سیاسی و فرهنگی ضد امپریالیستی و ضد فئودالی است ، محتوی فرهنگ نوین ملی کنونی در مجموع خود به دموکراسی نوین تعلق دارد و نه به سوسیالیسم .

اکنون بدون شک باید اشاعه ایدئولوژی کمونیستی را توسعه بخشد و بر مساعی در مطالعه مارکسیسم - لینینیسم افزود ؛ بدون این اشاعه و مطالعه نه میتوان انقلاب چین را بمرحله آینده سوسیالیسم رهنمون شد و نه میتوان انقلاب دموکراتیک کنونی را به پیروزی رسانید . معذلک ما نه تنها باید میان اشاعه سیستم ایدئولوژی و رژیم اجتماعی کمونیستی از یکسو و تحقق برنامه عمل دموکراسی نوین از سوی دیگر فرق بگذاریم ، بلکه باید همچنین میان تئوری و اسلوبهای کمونیستی که در بررسی مسائل ، در مطالعه تعلیمات ، در انجام کارها و تربیت کادرها بکار میبریم ، با مشی دموکراسی نوین که برای مجموعه فرهنگ ملی تعیین شده تفاوت قائل شویم . بیشک شایسته نیست این دو را با یکدیگر اشتباه کرد .

بدین ترتیب دیده میشود که محتوی فرهنگ ملی نوین چین در مرحله کنونی نه استبداد فرهنگ بورژوازی است و نه سوسیالیسم پرولتاریائی خالص ، بلکه دموکراسی نوین ضد امپریالیستی و ضد فئودالی توده‌های مردم است که ایده‌های فرهنگی پرولتاریائی - سوسیالیستی آنرا رهبری میکند .

۱۵ - فرهنگ ملی ، علمی و توده‌ای

فرهنگ دموکراسی نوین فرهنگ ملی است . این فرهنگ علیه مstem امپریالیسم مبارزه میکند و عزت و استقلال ملت چین را سر بلند نگاه میدارد . این فرهنگ از آن ملت ماست و واجد خصوصیات ملی ماست . این فرهنگ

با فرهنگ موسیالیستی یا فرهنگ دموکراسی نوین تمام ملت‌های دیگر پیوند دارد و با آنها روابطی برقرار می‌کند که از یکدیگر می‌گیرند و به تکامل یکدیگر کمک می‌کنند و با هم یک فرهنگ نوین جهانی را تشکیل می‌دهند؛ ولی این فرهنگ مطلقاً نمی‌تواند با فرهنگ ارتقایی و امپریالیستی همچو معنی از در پیوند در آید، زیرا که فرهنگ ما فرهنگ ملی انقلابی است. چنین پاید بمقیاس وسیع فرهنگ مشرقی کشورهای خارجی را جذب کند و از آن خوراک فرهنگی خود را تهیه نماید؛ در گذشته این کار بسیار ناکاف انجام گرفته است. ما باید هر آنچه امروز می‌تواند مورد استفاده خود واقع شود، جذب کنیم و آنهم نه فقط از فرهنگ موسیالیستی و فرهنگ دموکراسی نوین زمان حاضر، بلکه از فرهنگ باستانی کشورهای خارجی مانند فرهنگ دوران روشنگری در کشورهای مختلف سرمایه‌داری نیز خوش بگیریم. معدله باید با هر آنچه که از خارج می‌آید، مانند اخذیه معامله کرد، اخذیه باید در دهان جویید شود، در معده و امعاء پروردید شود، تحت تأثیر بزاق، عصیرهای هاضمه بدو قسم تقسیم گردد: کیلوس که جذب می‌شود و باقیمانده که دفع می‌گردد، فقط بدین ترتیب است که ما می‌توانیم از آنها استفاده بعمل بیاوریم؛ ما هرگز نباید آنها را یکباره ببلعیم یا بدون بخورد انتقادی آنها را جذب کنیم. تجویز باصطلاح "درست غربی کردن" (۱۹) نقطه نظر اشتباه‌آمیزی است. در چنین جذب فرمالیستی چیزهای خارجی سابقًا زیانهای بزرگی بعا زده است. بهمین قسم در بکار بردن مارکسیسم در چین، کمونیستهای چین باید کاملاً و بتحو احسن حقیقت عام مارکسیسم را با هراتیک مشخص انقلاب چین پیوند دهند و بعبارت دیگر این حقیقت تنها در صورتیکه با خصوصیات ملت درآمیزد و شکل ملی معنی بخود بگیرد، مفید خواهد بود و بهبودجه نباید

آنرا بطور ذهنی و فرمالیستی بکار برند . مارکسیستهای فرمالیست تنها کاری که انجام میدهند ، اینست که مارکسیسم و انقلاب چین را به باد مسخره میگیرند و در صفوف انقلاب چین جائی برای آنها نیست . فرهنگ چین باید شکل خاص خود را داشته باشد یعنی شکل ملی . شکل ملی و محتوی دموکراسی نوین ، اینست فرهنگ نوین امروز ما .

فرهنگ دموکراسی نوین فرهنگ علمی است . این فرهنگ با هرگونه افکار فثودالی و خرافاتی مبارزه میکند و جستجوی حقیقت بر اساس واقعیات ، حقیقت عینی و وحدت تئوری و پراتیک را ایجاد میکند . در این نکته ایدئولوژی علمی پرولتاپیای چین میتواند با ماتریالیستها و دانشمندان علوم طبیعی بورژوازی چین که هنوز مترقی‌اند جیبهه متعددی علیه امپریالیسم ، فثودالیسم و خرافات تشکیل دهد ؟ اما هرگز نباید با هرگونه ایده‌آلیسم ارتجاعی جیبهه متعددی برقرار سازد . کمونیستها میتوانند با بعضی ایده‌آلیستها و حتی پیروان مذهب در زمینه عمل سیاسی جیبهه متعدد خد امپریالیستی و ضد فثودالی برقرار نمایند ، ولی بهیچوجه نباید ایده‌آلیسم و دکترین مذهبی آنها را تأیید کنند . در طول قرون متعددی جامعه فثودالی در چین یک فرهنگ باستانی درخشنده ایجاد شده است . بهمن جهت روشن کردن جریان رشد و تکامل این فرهنگ باستانی ، پاک کردن آن از ناپاک‌هائی که دارای سرشت فثودالی میباشند ، و جذب جوهر دموکراتیک آن شرط لازم رشد فرهنگ ملی نوین و تقویت احساسات ملی است ؟ اما هرگز نباید چیزی را بدون برخورد انتقادی پذیرفت . باید میان هر آنچه که پوسیده است و به طبقات حاکمه فثودالیسم کهنه تعلق دارد ، و فرهنگ عالی توده‌ای دوران باستانی که کم و بیش دارای خصلت دموکراتیک و انقلابی است ، فرق گذارد . سیاست نوین و اقتصاد نوین کنونی چین از

سیاست کهنه و اقتصاد کهنه دوران باستانی سرچشمه میگیرد، همانطور که فرهنگ نوین کنونی چن نیز از فرهنگ کهنه دوران باستانی بیرون میآید، از اینرو ما باید به تاریخ خود احترام بگذاریم و نه آنکه رشته تکامل آن را قطع نمائیم. اما این احترام فقط با معتبر است که به تاریخ بعنوان علمی جای معینی بدھیم و به رشد دیالکتیکی تاریخ احترام بگذاریم نه آنکه از گذشته بزیان حال ستایش کنیم، نه آنکه هر عنصر زهرآگین فضولی را بستائیم. برای توده‌های مردم و جوانان دانشجو مهم آن است که آنها را هدایت کنیم تا بجلو بنگردند و نه به عقب.

فرهنگ دموکراسی نوین فرهنگ توده‌ای است و از اینجهت دموکراتیک است. این فرهنگ باید در خدمت توده‌های زحمتکش کارگران و دهقانان پاشد که بیش از ۹۰ درصد تمام جمعیت چین را تشکیل میدهد، تا بتدریج به فرهنگ خود آنان تبدیل گردد. لازم است میان معلوماتی که باید به کادرهای انقلابی داده شود و معلوماتی که باید در اختیار توده‌های انقلابی گذاشته شود، فرق گذارد و در عین حال وحدت آنها را تأمین نمود و به همین قسم لازم است میان بالا بردن معلومات و توده‌ای کردن آنها تفاوت گذاشت و در عین حال وحدت آنها را تأمین کرد. فرهنگ انقلابی برای توده‌های انقلابی سلاح نیرومند انقلاب است. فرهنگ انقلابی بیش از آنکه انقلاب فرا رسد، انقلاب را از لحاظ ایدئولوژیک تدارک میبیند و در جریان انقلاب، بخش ضروری و مهم جبهه عمومی انقلاب است. و کارکنان فرهنگی انقلابی فرماندهان درجات مختلف این جبهه فرهنگی میباشند. ”بدون تحریک انقلابی هیچ جنبش انقلابی نمیتواند وجود داشته باشد“ (۲۰).

از اینجا معلوم میشود که جنبش فرهنگی انقلابی تا چه اندازه برای جنبش پراتیک انقلاب مهم است. این جنبش فرهنگی و جنبش پراتیک هر دو به